

LISTY

Listy představují další slovesné odvětví, které je příznačné jak pro společenské a politické myšlení poděbradské doby, tak pro její slovesnou kulturu. Dopisy politického rázu se často týkaly otázek, které byly předmětem politických manifestů a memorand, a naléhavé problémy se v nich probíraly někdy i s vědomím, že list dojde větší publicity než jen ohlasu u samého adresáta. Toto vědomí vedlo i k vytříbené slovesné formě dopisů, řízené předpisy dobových diktamin (srov. zde na s. 524). Otázky obecnějšího dosahu bývaly obsaženy i v soukromé korespondenci, která navíc umožňuje vzácný pohled do soukromého života 15. století a dává příležitost vníknout do myšlení a citění tehdejších lidí; proto jsou i soukromé dopisy nedílnou součástí našeho Výboru. Hranice mezi memorandy a politickou korespondencí nejsou nijak ostře vyhraněny, a podobně plynulý je i přechod mezi listy obecnějšího politického významu a soukromými dopisy.

Z epistolografie poděbradské doby, která byla nepochybně velmi bohatá, zachovaly se jen nepatrné trosky, a to často jen náhodně, např. ukázky nepřátelské korespondence mezi vynikajícími členy moravské šlechty Ctiborem Tovačovským z Cimburka a Tasem z Boskovic jsou zapsány v tzv. Kanceláři krále Jiřího. Opravdu zaráží, jak nepatrné jsou zbytky korespondence krále Jiřího; podobný osud stihl též hojně korespondence jiných současných politických osobností. V soukromé korespondenci zaujímají pro svou poměrnou celistvost zvláštní místo listy dvou dcer Oldřicha z Rožmberka, nešťastné Perchty provdané za Jana z Lichtenštejna (ztotožňované s „bílou paní“) i bodré a energické Anežky, která zůstala neprovdána. Z ostatní soukromé epistolografie jsou zachovány jen nepatrné zlomky, tím však vzácnější svými hřejivými podrobnostmi ze života 15. století.

LISTY POLITICKÉ

(OPOVĚDNÝ LIST

JIRÍHO Z PODĚBRAD OLDŘICHOVI Z ROŽMBERKA)

Oповědný list (jímž se opovídalo, vyhlašovalo nepřátelství) byl obvyklým prostředkem politických zápasů. List Jiřího z Poděbrad Oldřichovi z Rožmberka byl vydán v květnu 1450; spadá do napjaté situace za bojů mezi vojsky strakonické jednoty katolického panstva a poděbradskou stranou. Jiří v poloveřejném dokumentu pranýřuje intrikánství i věrolomnost Oldřicha z Rožmberka. List je významným dokladem o nesnadném úkolu Jiřího z Poděbrad jako hlavy nejpočetnější politické skupiny při úsilí o zajištění míru v zemi.